

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarii in primvm, secvndvm, tertivm, et quintum Ethicorum Philippi Melanchthonis

**Melanchthon, Philipp
Aristoteles**

Argentinae, 1535

VD16 A 3417

Abschnitt

urn:nbn:de:bsz:31-106587

IN POLIT. ARIST.

ra enim docet nos usus & necessitatis causa contra-
here, hic callide uidetur alius finis excogitatus, ui-
delicet questus. Hæc calliditas odiosa est, quia non
uidetur proprie ad necessitatem comparata, & pro-
pmodum defraudat alios, qui tantum usus causa
empturi erant. Si quæ sunt alia uitia in hac specie mer-
caturæ; quæ magis hominum quàm rei sunt, ea ni-
hil est opus hic recitare.

DE USURA.

Numeratur & usura inter species arte excogi-
tatas, ad rem familiarem comparandam. Porro Ari-
stoteles uituperat eam, & dicit contra naturam esse,
quia nummus sit inuentus, non ut gignat mutuum,
sed ut sit medium in emptione mercis. At in usura
nummus gignit nummum, unde & Græci τόκος ἀ-
τίκτω. Est enim usura lucrum quod ad nummum
accedit, seu ubi præter sortem soluitur aliquid pro-
pter mutationem. Verba Aristotelis hæc sunt, libet
enim adscribere, quia sæpe citantur à doctis uiris in
hac disputatione de usura.

Εὐλογότατα μισῆται ἢ ὀβολοσάκτικα διὰ
τὸ ἀπ' αὐτοῦ τὸ νομισματικὸν εἶναι τῆν κτήσιν,
καὶ οὐκ ἐφ' ὅπου ἐπορίσθῃ. μεταβολῆς γὰρ
ἐγένετο χάρις, ὃ δὲ τόκος αὐτὸ ποιεῖ πλεον,
ὅθεν καὶ τὸ νομα τὸτ' εἰληφερ. ὁμοία γὰρ

COMMENTARIA

τὰ τικτόμωρα τοῖς ἡνῶσιμ' αὐτὰ ὄσιμ, ὃ δὲ
 τὸκ' ἔγινετ' νόμισμα νομισματ', ὡς
 καὶ μάλισα πρὸς φύσιμ' οὐτ' ἢ ἡ χημα
 τισμῶν ὄσι.

Id est, iure habetur odio usura, quia per eam quæri-
 tur nummus nummo, quum nō ad hoc institutus sit.
 Est enim propter commutationem. Usura autē se-
 ipsam auget, unde et nomen sc̄noris accepit, quia
 genita sunt similia gignentibus, et in sc̄nore gignit
 nummus nummum: itaq; hæc ratio comparandæ pe-
 cunie maxime est præter naturam.

Ex hac ratione Aristotelis colligunt alias erudi-
 ti homines, quibus ostendunt usuram contra naturā
 esse. In rebus in quibus usus est consumptio, non po-
 test usus à re separari, et pro usu seorsum aliquid
 exigi. At in usura uenditur usus, separatus à re. Est
 igitur contra naturam.

Item, Res quæ natura non fructificat, non debet
 transferri pro re fructificante. At in usura transfer-
 tur pecunia, quæ natura non fructificat. Et tamen
 exigitur aliquid tanquā ex re fructificatē. Igitur usu-
 sura est contra naturam. Nam qui agrum elocat, u-
 re aliquid percipit quum ager natura ferat fruges.

Hic disputant recentiores, utrum liceat Christianis
 non exercere sc̄enus. Nos breuiter respondemus,
 Christiano licere uti contractibus, quos leges pro-

IN

ban, et iudic
 Christiano u
 quā aut leges
 ras, tamen n
 Non enim
 Non enim
 bus publici
 rum sanar
 irritare m
 longa con
 modo non
 igitur exer
 alijs contra
 tus. Multi
 contrañtib
 Nos mem
 stibus non
 tes Euangel
 da est: is deb
 bandi, sicut
 ca danda fr
 est permitt
 iudicium de
 ditionum publi
 tas labefacta
 nus in rebus p

IN POLIT. ARIST.

bant, & iudicant honestos esse, quemadmodū licet Christiano
 Christiano uti alijs politis ordinationibus. Quā licet uti cō
 quā aut leges ueteres imperatorū permiserunt usu tractibus.
 ras, tamen non probant, nec iudicant honestas esse.
 Non enim omnia probant leges quæ permittunt.
 Non enim possunt leges omnia uitia tollere ex re-
 bus publicis, sicut nec medici omnes morbos corpo-
 rum sanare possunt, quosdam etiam morbos uetant
 irritare medicamentis. Itales quædam uitia, quæ
 longa consuetudine confirmata, sine magno incom-
 modo non possunt tolli, dissimulant & ferunt. Non
 igitur exercebit Christianus usuras. Utetur autem
 alijs contractibus legitimis, quos probat Magistra-
 tus. Multi hoc tempore miras Tragœdias agunt de
 contractibus, qui nostris temporibus in usu sunt.
 Nos meminisse conuenit, quod iudicium de contra-
 ctibus non pertinet ad priuatos homines, aut docen-
 tes Euangelium. Tota res ad Magistratum reijcien-
 da est. Is debet pronunciare qui contractus sint pro-
 bandi, sicut Medici est pronunciare quæ pharma-
 ca danda sint in febrī, quæ in pleuritide. Itaq; non
 est permittendum concionatoribus, ut sibi sumant
 iudicium de contractibus, præsertim contra iu-
 dicium publicarum legum, quarum quum autori-
 tas labefactatur, necesse est maximos exoriri mo-
 tus in rebus publicis. Illud magis pertinet ad eum,

COM M E N T A R I A

Officium qui docet Euangelium, ut admo-
 neatur, & leges publi-
 cas religiose colendas esse, & quod uti-
 liceat contra
 sta.

Etibus omnibus, quos probant leges. Neque uerò le-
 ges inhumaniter accipi debent, sed ἐπιεικῶς, ut tē-
 poribus nonnihil concedatur. Satis est in negocijs
 ciuilibus probabili ratione uti. Non ubiq; demon-
 strationes, aut exactissimæ rationes querendæ sunt.
 Habent iusta medium quoddam, sed id accipiendum
 est ἐν ᾧ λᾶτ δ, uixta aliquam probabilem rationē.
 Nec conscientie ad unam aliquam in talibus nego-
 cijs formam alligandæ sunt, satis est eas obsequi pu-
 blicis legibus ac Magistratibus. Horum iudi-
 cium sequi tutū est in rebus ciuilibus,

modo ut non procul à natura

discedant, sed habeant

aliquā suæ senten-

tie probabi-

lem cau-

sam.

*

F I N I S.

IN P
 SE C

am uxore
 bris de Re
 teles aliqu
 sententiam
 & nullo n
 tio duci a
 legitimam
 rum, ordin
 consilio ma
 nox, dies, c
 tus non poss
 nes, qui pui
 presentibus
 runt alias fir
 cogitant eas
 firmi posse.